

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirker

den 16. feb. 2014

Kirke dag: Septuagesima søndag/B

Tekst: Matt 24,14-30

Salmer:

SK: 15 * 450 * 289 * 714 * 474 * 728,4

LL: 15 * 52 * 289 * 714 * 474 * 728,4

Helt isoleret set er den lignelse, Jesus her fortæller faktisk ganske harmløs og rimelig. Piller vi teksten ud af sin sammenhæng i Matthæusevangeliet, så fortæller Jesus om en mand, der betror sin virksomhed til sine ansatte. Ordene i fortællingens indledning ”Det er med Himmeriget” står ikke i Matthæusevangeliet. Der står blot ”Det er som med en mand..” Resten af fortællingen er, som den skal være.

Jeg synes, det er en ganske fornuftig fortælling. Ingen kan vel klandre arbejdsgiveren, at han skiller sig af med uduelig arbejdskraft. Det vil da være ufornuftigt andet. At der udenfor så skal være gråd og tænderskæren, er jo nærmest en profetisk forudsigelse af, hvad der sker, når vi ryger ud af arbejdsmarkedet og senere falder udenfor dagpengesystemet og, hvad diverse ordninger og systemer nu ellers hedder. Ja, så bliver der ofte gråd og tænderskæren. I fortællingen har han, der bliver smidt ud, dog ikke så meget af min medynk, for det er jo hans egen skyld.

Set fra arbejdstagers side, er fortællingen jo en slags moralsk opsang til at stramme sig an. Ikke en opsang til at gøre det umulige, men til at gøre det rimelige og forventelige i de muligheder, vi nu har fået. Og mon ikke der bare er en enkelt ind imellem, der med rette kan sige til sig selv: ”OK, jeg skal måske finde gnisten igen og stramme mig lidt an og leve op til

den tillid og de muligheder, der er betroet mig.” Sådan må jeg i hvert tilfælde sige til mig selv engang imellem, når dovenskab eller selvhøjtidelighed stiger mig lidt til hovedet. Jeg må nogle gange spørge mig selv: ”Gør du dig værdig til den betroede tillid og muligheder?” Desværre må jeg ofte sige ”nej”, og derpå hanke op i mig selv igen.

Nu kan vi imidlertid ikke rive teksten ud af sin sammenhæng. Vi kan heller ikke sige, som to præster sagde det i TV i ugens løb, at således har Jesus ikke fortalt lignelsen. Der er intet kvalificeret belæg for at mene således. Vi kan måske synes, at det havde været rart, om Jesus ikke havde sagt således; men ’synes’ er oftest ikke grund nok til saglighed og faglighed. Men jeg kan godt forstå, hvor sådanne præster – eller mennesker i det hele taget vil hen, og hvorfor de gerne tager ordene ud af Jesu mund. Jeg kan på en måde godt forstå, at en præst kunne skrive i præsteforeningens blad om dagens prædiketekst: ”Denne tekst går jeg ud fra, og jeg vender aldrig tilbage til den!” Der er ingen øregejl eller kærlighedens sødsuppe i dagens lignelse.

Hvis først vi begynder at trække fra eller lægge til Jesu ord, efter hvad vi synes, så bliver der ikke meget tilbage af den ægte, sande og oprindelige bibelske vare. og der bliver ikke meget tilbage af Gud Herren, som vi kender Ham fra Bibelen. Så ender vi med en Gud, som vi synes. Helt som athenerne på Areopagos, der havde forskellige helligdomme/altre og guder for forskellige formål og hændelser i livet. De havde, for at helgardere sig mod en evt. vred og forsmået guddom, sågar et alter for en ukendt gud. Begynder vi at læse, høre og tro Gud Herren, som vi synes, ender vi som athenerne, at vi spotter og går, når nogle vil fortælle os om opstandelsen fra de døde.

En guddommelighed i vore liv, som vi synes, vil altid blot være ophøjet menneskelighed. Kun den ene og almægtige Gud Herren, hvis væsen og åbenbaring i al sin trefoldige mangfoldighed og eenhed vi bekender os til i trosbekendelsen, og som vi kender i Bibelens ord, kun Han har den guddommelighed, der kan løfte vores menneskelighed ud af sit mørke og frelse os fra gråd og tænderskæren.

Derfor må der advares på det kraftigste mod at 'synes' noget om Jesu ord. Jesu ord skal tros og tages til efterretning, og måske med den konsekvens, at jeg har svært ved at tro det, kapere det eller efterleve det. Men det er mere ærligt at sige, at jeg har svært ved at tro det, end blot at synes, at det kan vist ikke være fra Jesu mund.

For det er en lignelse. Jesus taler ikke om vores indsats på arbejdsmarkedet. Det er en lignelse, hvor fortællingen egl. skal fortælle os om noget andet. Og det andet er Himmeriget. Det fremgår tydeligt af sammenhængen hos Matthæus, og derfor er det rigtigt nok, at "med Himmeriget" er føjet forklarende ind i gudstjenestelæsningen. Det burde måske være markeret med en parentes. Det er dog en detalje, vi ikke skal hænge os i.

Jesu lignelse skal/kan forstås på to planer. Indrømmet, jeg er nød til at springe nogle mellemregninger over. Dem kan jeg kun opfordre til, at man selv fordyber sig i senere på dagen.

Det ene plan er det, der måske ligger lige for. Vi har alle fået et liv betroet. Et liv med nogle muligheder. Vi har ikke alle samme liv og samme muligheder, for vi er forskellige fra hinanden. Men vi har alle fået noget. Det er forventeligt, at vi udnytter og bruger de muligheder, vi har. Og, vi skal stå til ansvar for dem. Ikke nødvendigvis kun ved livets store dom. Men måske allerede undervejs i livet.

Hvis vi vil undgå at komme til skade/gøre fejl, så skal vi stikke hænderne i lommen. Men ikke at gøre noget, kan vise sig at være en fatal fejl at gøre. På en kalender, jeg har på mit skrivebord, er der et visdomsord til hver dag. Den 5/2 stod der:

At vove er

at miste fodfæste for en stund

- ikke at vove er

at mist sig selv for evigt. (Det er vist nok Kierkegaard, der har sagt noget lignende).

Hvis ikke vi lever livet, mister vi livet; og det mens vi har det.

Hvis ikke vi vover risikoen, mister vi også chancen.

De to første mænd i lignelsen investerede/handlede med deres muligheder. Det er en risiko. Krisetider eller dårlige odds kan pludselig vise sig negative. Men uden risiko ingen chance. Hvis ikke vi tør risikere kærlighed og tillid til hinanden, har vi heller ikke chancen for at blive bekræftet og få kærlighed og tillid igen. Der er en risiko for at blive skuffet; men der er også en chance for at blive gengældt. Blot ikke, hvis vi graver livet ned.

Den, der tør risikere livet, vinder livet. Han, der har, han skal have mere, hedder det i lignelsen. Ham, der graver livet ned, kan vi lige så godt tage det hele fra, han har alligevel ikke glæde af det. Barske, men sande realiteter.

Lignelsen har også et andet plan: Himmeriget. Det handler om Gud. Og det må jo være en forfærdelig Gud, og kan ikke være Jesus eller kristendommens Gud, der handler således, er der altså nogle, der synes. Men det handler om Gud. Det handler om Gud Fader, som har åbenbaret sig i Jesus Kristus - om end det kan være en anstødssten for os.

Både evangeliet og epistelen taler om, at Gud vil holde dom. Lignelsen taler for, at Gud holder dom over vore handlinger. Det er nok det, mange af os får ud af det og støder os på, for hænger det sammen med Guds nåde og kærlighed?

Flemming Pless, præst ved Christianskirken i København og medlem af Regionsrådet, er kommet lidt i modvind, da han tilsyneladende har stemt for en moske til muslimerne. Mange mener, at han i sit præsteløfte er forpligtet på at bekæmpe vranglære, hvilket Islam er. Modvinden skyldes altså, at nogle ser en modsætning mellem tro, kald og gerninger. For nogle år siden proklamerede sognepræsten i Tårnbæk, Thorkild Grosbøl, at han ikke troede på Gud. Med rette vakte det stort røre i kirken, at der kunne være en præst, hos hvem der ikke var overensstemmelse mellem ord og handling. Det, disse to præster bliver bedømt på, er deres troskab imod deres kald og, hvorledes denne tro kommer til udtryk eller ikke kommer til udtryk i deres liv.

Dette gælder bare ikke kun for præster. Det gælder for ethvert menneske. Og det gælder ikke kun i kirken og blandt os; men det gælder også hos Gud.

Arbejderne i lignelsen bedømmes ikke ud fra deres risiko/chance-resultater; men ud fra om de var tro i opgaven. Den sidste forkastes, fordi han ikke var tro.

Salmen, vi om lidt skal synge, sætter nok mere fokus på handlinger end på tro. Ligesom tilfældet er i første oplevelse af lignelsen. Men det er jo i høj grad også i gerningerne, at vores troskab bevidnes og ses. Det er i livet, at det ses, om vi lever. Vore handlinger viser, hvad vi tror på, og om vi er tro/troende.

Vi skifter i dag liturgisk farve til violet. Det er eftertankens og fordybelsens farve. Vi står umiddelbart foran fastetiden, og dagen har navn i forhold til påsken. Det er en anledning til at tænke over, hvordan og om troen leves/risikeres i mit liv. Gud vil dømme os på troen i livet. Den, der risikerer troen ved at leve troen, vil også opleve, at troen lever og vokser (han, der har, skal have mere); mens den modsatte mister sig selv og det hele.

Det hænger aldeles godt sammen med Gud Herrens sandhed og retfærdighed. Min mormor og morfar var ikke jordens største pædagoger i deres opdragelse. De kunne godt sige ”Hvis du ikke opfører dig ordentlig, bliver du smidt i seng!” Men ingen tog sig af det, for selv når de havde sagt det 117 gange, skete der stadig ikke noget.

Gennem hele Bibelen står der gang på gang, at mennesker frelses af tro på Guds nåde ved Jesus. Mennesker frelses ved tro på Jesus! Hvis Gud så alligevel frelser ved alle mulige synes-lige undtagelser og muligheder, så bliver Han utroværdig, og ingen gider tage sig af Ham.

Jeg kan ikke bruge Guds ord til noget som helst, hvis ikke jeg kan stole på dem. Det er yderst kærligt, at Gud advarer mig, mens jeg har muligheden for at omvende mig. Han advarer mig om, at der er en mulighed; men der er kun denne mulighed. Jesus er muligheden! Gud advarer, at har jeg ikke troen, så er der ingen frelse, men gråd og tænderskæren udenfor.

Er jeg troen og tilliden værdig? Nej, men jeg er nåden værdig i min tro, i hvilken jeg lever, ånder og er; min tro på Ham, der vil holde dom med retfærdighed ved Jesus, som er opstået fra de døde.

Om end jeg kun er tro i det små, så er Han tro i det store, og derfor har jeg håbet om at få lov at gå ind til min Herres glæde.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen